

Krim – der påstand møter påstand | Kirsten Engelstad

KIRSTEN ENGELSTAD TIDLIGERE RIKSBIBLIOTEKAR, NÅ FORLEGGER

OPPDATERT: 17.NOV.2017 14:29

PUBLISERT: 17.NOV.2017 18:15

DEBATT

Krim-konflikten er mer kompleks enn i vår ensidige vestlige fremstilling. Utsettes også vi for propaganda?

I høst var jeg på Krim. Jeg lyttet til det lokalbefolkningen sa om hendelsene våren 2014 og om deres virkelighet nå. Her er fem eksempler på at deres versjon er forskjellig fra vår vestlige:

1. Det som fremstilles som «Russlands anneksjon» av Krim, kaller lokalbefolkningen «gjenforeningen med Russland».

Kirsten Engelstad.
Privat

2. Ifølge NATO og 100 land i FN var folke-avstemningen i 2014 ulovlig etter Ukrainias grunnlov. Ifølge Krim's politikere var 151 valgobservatører fra 23 land til stede, samt 1240 observatører fra ulike organisasjoner på Krim. Deres juridiske eksperter viser til Art. 138.2 i Ukrainias grunnlov, og slår fast at folkeavstemningen, løsrivelsen fra Ukraina og gjenforeningen med Russland ble lovlig etter statskuppet i Ukraina i 1998.

3. Ifølge Vesten var Krim's løsrivelse fra Ukraina og innlemmelsen i Den russiske føderasjon, et brudd på den internasjonale Folkeretten. Det er imidlertid uenighet mellom vestlige eksperter. [Eksempelvis henviser norske Peter Ørebech, professor i rettsvitenskap, til FN-paktens Art. 73](#), som slår fast at Folkesuvereniteten er øverste prinsipp i Folkeretten. Han mener at folket på Krim derfor må kunne avgjøre sin egen skjebne, herunder om de vil være et selvstendig land, eller om de vil vende tilbake til Russland, slik området var før 1954. Da ble Krim «flyttet» til Ukraina uten at folkets vilje var hørt. Politikere på Krim hevder at et folks rett til selvbestemmelse er nedfelt i [artikkel 1 i FN-pakten](#), og bekreftet i andre internasjonale avtaler.

Et nabolag i Simferopol under strømbruddet i november 2015.
PAVEL REBROV/Reuters/NTB scanpix

4. Ifølge Vesten var [Ukrainias kutt av strømforsyningen 22. november 2015](#) til hele Krims befolkning på ca. 2,5 millioner mennesker, en akseptabel reaksjon på at Russland kuttet gassforsyninger til Ukraina, etter års krangel om betaling for gassen.

Men allerede 23. mars 2015 sier Ukrainias energiminister Volodymyr Demtsjysjyn at landet skal slutte å kjøpe russisk gass fra 1. april 2015, fordi de ikke lenger trenger den. Hva hadde skjedd om et land kuttet strømforsyningen til halve Norges befolkning midt på vinteren? På Krim resulterte det i at innbyggerne, ved hjelp av improviserte løsninger, hadde strøm bare noen timer i døgnet i flere vintermåneder.

5. I september i år ble en krimtatar dømt til to års fengsel for terrorvirksomhet. I oktober ble en håndfull krimtatarer arrestert og siktet for planlegging av terror. Helsingfors-komiteen og vestlige medier fremstiller dette som eksempler på russisk forfølgelse av den krimtatarske minoriteten. Den øverste krimtatarske religiøse lederen, Mufti Emirali-Hajji Abaevl, har imidlertid nylig uttalt at disse radikale islamistene nå har minimal støtte i den krimtatarske befolkningen. Han var også meget fornøyd med hvor mye bedre krimtatarene har fått det etter gjenforeningen med Russland, både når det gjelder religionsutøvelse, program for erstatning av eiendom de mistet under deportasjonen (fra 1944), og innføring av krimtatarsk som et av tre offisielle språk i utdanningssystemet, media og forvaltning.

De fem eksemplene viser at Krim-konflikten er mer kompleks enn i vår ensidige vestlige fremstilling. Utsettes også vi for propaganda? Og er vi klar over det?

Les også:

[Fem russlandstips til den nye utenriksministeren | Lars Georg Fordal](#)